

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İktidar, HDP'nin yerel seçimlerde kazandığı belediyeleri yıllardır kayyım atayarak özellikle Kürt halkının iradesini hiçe sayarak gasp etmektedir. Kayyım siyaseti, birçok hak kaybına neden olmakla birlikte özellikle Kürtçe konuşulan yerlerdeki dil yasağı ve Kürtçeyi yok sayan uygulamalarla toplumsal bir soruna neden olmaktadır. HDP'li belediyelere atanan kayyımların yaptıkları hukuksuz uygulamalarla Kürtçe yasakların, Kürt halkının diline ve kültürüne olumsuz etkilerinin ve bunun sonuçlarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması için gereğini ve bilgilerini arz ederim.

Hüseyin OLAN

Bitlis Milletvekili

GEREKÇE

Demokrasilerin en temel ilkelerinden biri olan seçme ve seçilme hakkı cumhuriyetin kuruluşundan günümüze, Kürt halkının iradesi söz konusu olduğunda iktidarlar ve devlet kurumları tarafından defalarca ve çok rahatlıkla ayaklar altına alınmıştır. Seçilmiş belediyelere kayyımlar atanması bu hak ihlalinin son örnekleri olarak tarihe kara bir leke olarak eklenmiştir.

İktidar, belediyeçilik pratiğini ortadan kaldırmak için HDP bileşeni DBP'li belediyelere 2016 yılında kayyım atamıştır. Halkın iradesini yok sayan ve yerel yönetimlerde demokratik işleyişi ortadan kaldıran kayyım rejimi iktidarın politikası haline gelmiş, 31 Mart 2019 yerel seçimlerinden sonra da HDP'li belediyelere kayyım atanmıştır. Mart 2019 seçimlerinde HDP; 3 büyükşehir, 5 il, 45 ilçe ve 12 belde belediyesi olmak üzere toplamda 65 belediyenin başkanlığını kazanmış ancak sonraki süreçte atanan kayyımlarla birlikte HDP'nin sadece 6 belediyesi kalmıştır.

Kayyımların ilk yaptıkları, Kürtçe ile ilgili yasaklamalar ve Kürtçenin kullanımını engellenmesidir. Örneğin; 31 Mart 2019 yerel seçimlerinden sonra Batman Belediyesine atanan kayyım, ilk iş olarak belediyenin web adresinden Kürtçe dil seçeneğini kaldırmıştır.

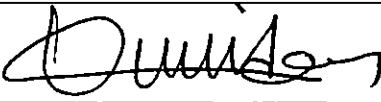
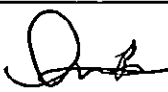
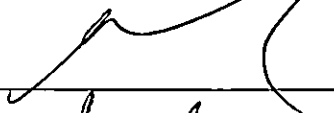
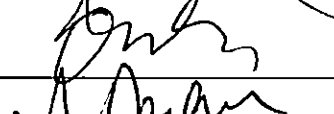
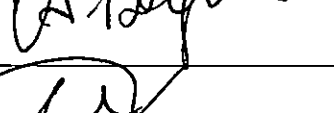
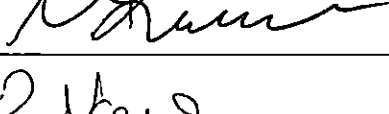
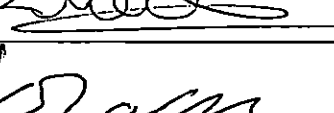
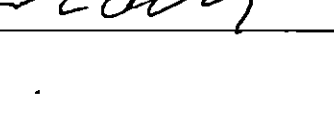
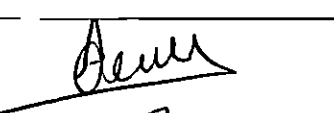
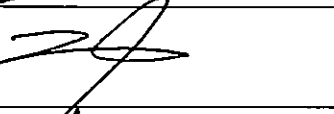
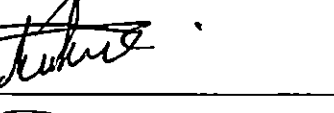
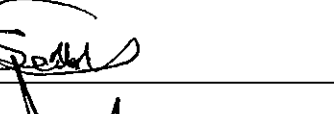
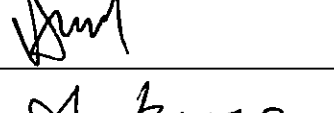
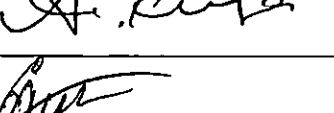
Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı birçok mahallenin isimlerinin yer aldığı Türkçe ve Kürtçe yön levhaları Van Büyükşehir Belediyesi kayyımı tarafından söktürülmüştür. Sadece Türkçe mahalle isimlerin yazıldığı tabelalar dikilmiştir.

Halkın çoğunluğunun Kürtçe konuştuğu Şırnak'ın Cizre ilçesinde 17 Kasım 2016'da İçişleri Bakanlığı tarafından belediyeye atanan kayyım sırasıyla; Kürtçe eğitim veren Nûbihara Biçûkan Çocuk Kreşi, Berîvan ve Melayê Cizîrî ilköğretim okullarını kapatmış, sonraki süreçte belediye otobüsleri üzerindeki Kürtçe afişleri söktürmüştür. Kayyımlarla beraber, belediyelerde çoğu personel işten atılma endişesi nedeniyle Kürtçe konuşmaktan kaçınmaktadır.

Kürtçe, geçmişten bugüne değin sürekli baskıların ve yasakların hedefi olmuştur. Kürt dili hiçbir zaman anayasal güvenceye kavuşturulmamış ve Kürtçenin geliştirilmesi için gerekli tedbirler alınmamıştır. Her ne kadar zaman içinde Kürtçe üzerindeki yasaklar kalksa da bir dilin yaşayıp gelişmesini sağlayacak hayati adımlar hiçbir zaman atılmamıştır. Bugün de Kürtçe anadilde eğitim hâlâ yasaktır. Kürtçenin anayasal güvenceye alınmaması ve eğitim dili olarak kabul edilmemesi gibi nedenlerle büyüyen önyargılar; Kürtçe konuştuğu için insanların linç edilmesine, hatta öldürülmelerine bile neden olmaktadır.

AKP İktidarının Temmuz 2016'da ilan ettiği Olağanüstü Hal (OHAL) kapsamında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnamelerle (KHK), Kürt dili kurumları ve yayınları hiçbir hukuksal gerekçe olmadan birer birer kapatılmıştır. OHAL süreci boyunca Kürtçe yayın yapan Özgür Gün Tv, Denge Tv, Jiyantv, Van Tv, Azadiya Welat vb. televizyon ve gazeteler, Kürt dilinin korunup geliştirilmesi amacıyla faaliyet yürüten Mezopotamya Kültür Merkezi, İstanbul Kürt Enstitüsü, Kürt dili Araştırma ve Geliştirme Derneği (Kürdi Der), Ahmede Hani Dil Akademisi, Ferzad Kemanger İlkokulu, Kürt Yazarlar Derneği vb. dernekler ve okullar ile DBP'li belediyelerin bünyesinde faaliyet yürüten Kürtçe kreşler bile kapatılmıştır.

Bu durum, Kürt kimliğine, diline, kültürüne olan tahammülsüzlüktür. İktidarın, Kürt dili ve kültürü üzerine faaliyet yürüten kurumları kapatması, yine iktidar tarafından atanan kayyımlar tarafından Kürtçeye yönelik süregelen yasakların ve engellemelerin Kürt dili üzerindeki olumsuz etkisinin araştırılması, Kürt dili ve kültürünün öğretilmesi, geliştirilmesi korunması, amacıyla bir Meclis araştırması açılması elzemdir.

1	Simon Çiftçiyörek	Van	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlı
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	Mehmet KAMACI	DİYARBAKIR	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12			
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	İĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	